

CAPVT IIII.

SI autem possibile est, quod dictum est quatenus sequitur, manifestum est, quod non potest verum esse dicere, quod possibile quidem est hoc, non tamen erit: alioqui quænam impossibilia sint, hoc modo fugiunt nos. Dico autem, vt si quis dicat posse diametrum commensurari, non tamen commensurabitur, non cogitans quidnam impossibile sit: quia nihil prohibet aliquid possibile existens, aut esse, aut fieri, non esse, nec futurum esse. At tamen ex iis, quæ posita sunt, illud necessarium sequitur: quia si supponamus esse, aut factum esse, quod non quidem est, possibile autem est, nihil impossibile erit. At accidit quidem: commensurari enim impossibile est. Enimvero non est idem falsum, & impossibile. Te nanque nunc stare, falsum quidem, sed non impossibile est. Simul autem manifestum est, quod si a existente, necesse est b esse, ita etiam a existente possibile esse, necesse est b quoque possibile esse. Nam si non est possibile esse, nihil prohibet non esse possibile esse. Sit itaque a, possibile. Cum igitur a, nihil impossibile esse, si ponetur ipsum a, nihil impossibile esse accidit. At tum ipsum b necesse est esse: at tamen impossibile erat. Sit igitur impossibile: quod si impossibile, necesse est a esse: necesse est autem b esse, sed erat a possibile: ergo etiam b. si igitur a possibile sit, b etiam possibile erit: si ita quidem se habebant, vt a existente, necesse sit etiam b esse. Si itaque sic se habentibus a b, non ita possibile sit b, nec ipsum b se habebit vt possibile est: & si a possibile existente, necesse est b possibile esse, si a est, necesse est b etiam esse. Possibile nanque esse, necessarium b esse, si a possibile, hoc significat, si a fit, & quando, & sicuti erat possibile esse, illud quoque tunc & ita necesse esse.

CAPVT V.

Cum autem omnium potentiarum, quædam natura nobis insita sint, vt sensuum, quædam consuetudine, vt tibiis canendi, quædam doctrina, vt artium, has quidem necesse est eos qui primò operati sunt, habere, quæcunque scilicet consuetudine, & ratione: quæcunque verò non tales, sed patiendi potentia sunt, non est necesse. Quoniam verò quod potest, aliquid potest, & aliquando, & aliquo modo, & quæcunque alia necesse est adesse in definitione, & quædam quidem ratione possunt moueri, & potentia eorū cum ratione, quædam verò irrationalia, & potentia irrationalia: & illas quidem necesse

Κεφάλαιον Δ.

EI δ' ἐστὶ τὸ εἰρημεῖον δυνατὸν ἢ ἀκινουθεῖν, φαερὲν ὅτι ἐκ ἐνδέχεται ἀλλοθὲς εἶναι τὸ εἰπεῖν, ὅτι δυνατὸν ὑπὸ τοῦδε, ἐκ ἐστῆς δὲ. ὡς τε ἀδύνατα εἶναι ταῦτα διαβολῆς λέγει δὲ τὸ εἶναι, εἴ τις φασὶν δυνατὸν τῶν διαμετρῶν μετρηθῆναι, οὐ ὑπὸ τοῦ μετρηθῆσθαι, μὴ λογιζόμενος τὸ ἀδύνατον εἶναι, ὅτι οὐδὲν καλύπτει δυνατὸν τὸ εἶναι, ἢ γινώσκειν, μὴ δὲ δὲ μὴ εἶναι, ἀλλ' ἐκείνο ἀνάγκη ἐκ τῆς κειμήτων, εἰ καὶ ὑποδοίμεθα εἶναι ἢ γινώσκοντα, ὃ ἐκ ἐστὶ μὲν, δυνατὸν δὲ, ὅτι οὐδὲν ἐστῆς ἀδυνατὸν συμβήσεται δὲ γε. τὸ γὰρ μετρηθῆναι, ἀδύνατον. οὐ γὰρ ὅτι ταῦτα, τὸ τε ἀφύσδος καὶ τὸ ἀδύνατον. τὸ γὰρ σε ἐξάγει νῦν, ἀφύσδος μὲν, ἐκ ἀδύνατον δὲ. ἀρχὴ δὲ δῆλον, καὶ ὅτι ἐστὶ τὸ α ὄντος, ἀνάγκη τὸ β εἶναι, καὶ δυνατὸν ὄντος τὸ α εἶναι, καὶ τὸ β ἀνάγκη εἶναι δυνατὸν. εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη δυνατὸν εἶναι, ἐδὲν καλύπτει μὴ εἶναι δυνατὸν εἶναι. ἔστω δὴ τὸ α δυνατὸν. ἰσχυρὸν ὅτι τὸ α δυνατὸν εἶναι εἶναι, εἶναι εἶναι, εἴπερ δὲ τὸ α, οὐδὲν ἀδύνατον εἶναι συμβήσεται. τὸ δὲ γε β ἀνάγκη εἶναι, ἀλλ' ὡς ἀδύνατον. ἔστω δὴ ἀδύνατον. εἰ δὴ ἀδύνατον, ἀνάγκη εἶναι τὸ α, ἀνάγκη καὶ τὸ β εἶναι, ἀλλ' ὡς ἀδύνατον, καὶ τὸ β ἀδύνατον. ἀπ' αὐτοῦ ἢ τὸ α δυνατὸν, καὶ τὸ β ἀδύνατον, εἴπερ οὕτως εἶχον, ὡς τε α ὄντος, ἀνάγκη εἶναι τὸ β, ἐὰν δὴ οὕτως ἐχόντων τῶν α β μὴ ἢ δυνατὸν τὸ β οὕτως, οὐδὲ τὸ α β εἶναι ὡς ἐπέδη, καὶ εἰ τὸ α δυνατὸν ὄντος, ἀνάγκη τὸ β δυνατὸν εἶναι, εἰ ἐστὶ τὸ α, ἀνάγκη εἶναι καὶ τὸ β. τὸ γὰρ δυνατὸν εἶναι ἐξ ἀνάγκης τὸ β εἶναι, εἰ τὸ α δυνατὸν, τῷ το σημειεῖν ἐὰν ἢ τὸ α, καὶ ὅτι, καὶ ὡς ὡς δυνατὸν εἶναι, καὶ κείνο τότε, καὶ οὕτως εἶναι ἀναγκαῖον.

Κεφάλαιον Ε.

Απασῶν δὲ τῶν δυναμένων οὐσῶν, τῶν ἀλλήλων συγγενῶν, τῶν ἀδιδίσεων τῶν δὲ εἶναι, τῶν τῶν ἀλλοτῶν τῶν δὲ μετρήσας, ὅσον τῆς τῶν τεχνῶν, τὰς μὲν ἀνάγκη πορευεργήσαντας εἶχον ὅσα εἶδει, καὶ λόγῳ τὰς δὲ μὴ πορευεργήσαντας, καὶ τὰς ὅτι τῶν πάρεχον, ἐκ ἀνάγκης. ἐπιπέδον δὲ τὸ δυνατὸν, τὸ δυνατὸν καὶ ποτε, καὶ πῶς, καὶ ὅσα ἀλλὰ ἀνάγκη πορευεργήσαι ἐκ τῆς διορισμῶν καὶ τὰ μὲν καὶ λόγον δυνατὸν κινεῖν, καὶ ἀδύνατος ἀνοτῶν μὲν λόγον, τὰ δὲ ἀλλοτῶν καὶ ἀδύνατος ἀλλοτῶν, καὶ κείνας μὲν ἀνάγκη

est in